

090106 Trettondedag jul (radiogudstjänst)

Jonas Jonson

Matt. 2:1-12

Mellanöstern sjuder av sägner, myter och liknelser. Kring kafébord, i gränder och basarer berättar man för varandra. Livet är som tusen och en natt. Sanningen bäddas in i färggranna historier, dagspolitiken diskuteras med hänvisning till urgamla skrönor. Tron framställs i prålig liturgi och passionerade gräl, hellre än i filosofiska samtal. Det är meningen som är viktig, inte den bokstavliga sanningen. Berättelserna om alla märkvärdigheter kring Jesu födelse är som orientaliska portar in i evangeliernas underbara värld. De gör inga anspråk på att vara dokumentär historia i modern mening, fast de är så minutiöst inplacerade i tid och rum. De är inte ämnade att framställa odiskutabla fakta, utan syftar till att åhörarna ska förstå innebörden i Jesu födelse: att han är Guds son som förtjänar världens tro och tillbedjan.

Berättelser väcker fantasin och får våra tankar att vandra iväg. Det är lätt att dras med. Hur många har inte spelat Maria, herdarna eller de vise männen i något julspel? Vem har inte avskytt Herodes, den sluge, och beundrat Josef, den lojale?

Muntliga berättelser broderas ut. Med tiden fick de vise männen namn: Kaspar, Melkior och Baltasar. De sades komma från hela den då kända världen, den ene från Europa, den andre från Afrika och den tredje från Asien, ridande på en häst, en elefant och en kamel. De fick, kort och gott, representera hela mänskligheten, som enligt profeterna skulle samlas och hylla Guds Messias. Alla jordens skatter och alla hjärtans bultande bävan tillhör honom. Om julnattens änglar sjöng himlarnas lovsång och herdarna företrädde jordbundna lokala människor, så hade stjärntydarna alla jordens folk i följe, inte bara från Saba och Midjan utan också från Kongo och Korea, Surinam och Sverige. Generation efter generation söker Frälsaren.

Kontrasten kunde inte vara större än mellan Jesus och Herodes: värnlöshet mot säkerhet, ett stall mot ett palats, hjärtats frid mot brutalt våld, lamm mot stridshästar, tillit mot misstänksamhet. Kring den ene strålar glädjens stjärna, kring den andre rädsla och lögn. Den ene väcker tillbedjan; den andre fruktan.

Herodesar kommer och försvinner. De flesta är glömda, men vi minns några av de värre, en Stalin, en Hitler, en Saddam Hussein, en Pinochet, en Mugabe. Ingen enda har visat att våld och förtryck kan skapa fred och förändra världen till det bättre. Nu är Herodes åter igång; vi hör de palestinska mödrarnas ramaskrin när deras barn sätter livet till i Gaza. Men inte ens en bedövande militär övermakt kan krossa människors längtan efter rättvisa eller hindra dem att hoppas på Gud.

Jesus och alla som bekänner sig till honom får inte heller bukt på världens våld. Men hans radikala hans alternativ upphör inte att locka. Hans skyddslösa födelse och självtutgivande död är ju ingenting mindre än Guds självuppenbarelse, Guds epifania mitt i vår brustna värld. Så som Jesus är, så är Gud. Så länge människoblivandet förkunnas som en motbild till allt självförhärligande, innebär den en skarp kritik av jordiska makter. Därför är det många fler än Herodes som fyllts av skräck för Jesus och försökt döda honom.

Guds härlighet är annorlunda. Kristus bär inga juveler eller vapen. Den Gud som uppenbarar sig är utblottad och pacifist. Det är den Gud som vi firar. Epifania är tillbedjans tid. Trons människor drar nu i jublande processioner genom Rysslands vintriga landskap och över Etiopiens raggiga berg för att tillsammans med oss förkunna Guds härlighet. Den ger mänskligheten styrka och uthållighet medan furstarnas fästen faller.

Vår djupaste längtan och sökande efter mening finner svar, men inte i maktens boningar, utan i självvald enkelhet, inte i tillväxt och konsumtion, utan i honom som lever för andra och dör så som han föddes, utblottad och utanför.

Vi väljer själva vem vi ska satsa på och ge vårt livs gåvor. Den skenbara styrkan lockar oss ofta mer än den fördolda härligheten. Vårt dagliga liv avslöjar vem som är vår Gud. Julen är en köpfest även i kristider, och de flesta tar sig inte ens tid att ens försöka lyssna in vad julberättelserna vill säga. Kanske ser de inte heller att människor som aldrig någonsin förr strömmar till Jesus för att ge sitt liv åt honom och bekänna honom som världens Räddare. Den kristna kyrkan växer överallt utom i Europa. De kommer från Afrika, som redan kallas ”den kristna kontinenten”, och Asien, särskilt från Kina där, anmärkningsvärt nog, fler idag väljer kyrkan än kommunistpartiet, men också från västvärlden, och från Latinamerika där diktaturena inte längre tvingar till kompromisser med Herodes.

Berättelsen om de österländska stjärntydarna är ingen dokumentär, men den är alldeles sann. Den lär oss: Sådan är Gud klädd i fattigdom, solidaritet och kärlek. Sådan är världslig makt, rädd, svekfull, överilad och oförmögen att döda Gud. Sådan är människors längtan, omöjlig att stävja. Sådan är trons tillbedjan, enkel och överflödande; himlens och jordens lovsång förenad. Vi får delta tillsammans med allt skapat och resa rättvisans, fredens, och läkedomens tecken i världen med våra gåvor till kyrkans internationella arbete.

Det är lätt hänt att bli kvar i Jerusalem och förlita sig på Herodes och alla som kom efter. Men den som en gång sett stjärnan och fyllts av den stora glädjen väljer en annan väg.